

Maandag 6 november

Deze voormiddag maakte ik een rondgang door de stad - overal pannen op straat en kapotte ruiten. Verscheidende panden zijn vannacht afgebrand; de bovenwoning van het nieuwe pand van Poppe, de kruidenier op de Bodenmarkt. Helder, b.v. had zware schade door inslag van een geduchte granaat voor het huis. Op de markt zag ik enige diepe trechters afkomstig blijkbaar van een veel groter kaliber dan wat overigens gebruikt was. Hierdoor was het pand Van 't Westeinde, dat nog niet eens af is, beschadigd, en de bioscoop. Van de meeste huizen op de Markt waren de pannen stuk. Lies en Boelie¹ hadden het huis aan de Dam, waar zij woonden. onveilig bevonden en waren naar het kantongerecht verhuisd, een groot en stevig gebouw. Boelie vertelde, dat de Canadezen aan de overzijde van het kanaal zaten. Passanten voor de Prinses Beatrix-brug werden onder vuur genomen. Af en toe hoort men mitrailleurvuur. De artillerie zwijgt gelukkig.

's Middags heerste er op het Molenwater een merkwaardige stemming. Allerlei goederen werden door de Duitse soldaten uitgedeeld. Floris, Simon en Piet komen met allerlei thuis. Juff. Jongepier² had een paar dameshandschoenen van de juiste maat weten te bemachtigen. Het weer is schitterend - zonnig en mild. Men vertelt, dat de overgave om 4 uur zal geschieden, men zou om 5 uur thuis moeten blijven vanwege de mogelijkheid van plunderingen. Bij mijn rondgang op de voormiddag ontmoette ik ook nog dr. Unger, die vertelde dat 399 daklozen in [de] Abdij ondergebracht waren. Men zegt, dat het moreel van de mensen gekraakt is: 4 ½ jaar hadden ze geestelijk weerstand geboden aan den Duitser, doch de laatste week was te machtig geweest. Men vraagt zich af: waarom deze beschietingen? De militaire waarde kan niet groot zijn - de Duitsers zitten toch in de kelders evenals wij.

Zoëven kwam hier bij ons een onderofficier (Feldwebel) binnen, een van de velen die zenuwachtig heen en weet lopen op het Molenwater. Hij gaf aan Annie een pakje (Hollandse!) koffie. Bij de ambachtsschool vindt een uitdeling plaats van suiker - de mensen lopen met pannetjes. Vanmorgen zag ik hoe uit de kazerne blikjes geworpen werden naar een grote menigte die deze met gretigheid in ontvangst nam. Iemand vertelde mij – het was ½ 5 uur 'dat de Engelse tanks zich reeds op de Markt bevonden'. Ik reed met de fiets in die richting. Bij het postkantoor stond inderdaad een grote Amphibie-tank, een z.g. Buffalo met een juichende menigte er om heen. Mandjes met appels werden naar boven aangereikt. Verder, op de Markt, zag men een geweldige oploop.

De ondergrondse, nu geheten Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten, was voor den dag gekomen en zette de Markt af, resp. hield de mensen op behoorlijke afstand. Gehele groepen krijgsgevangenen werden opgebracht, geëscorteerd door heel weinig regelmatige soldaten. De escorte bestond meest uit Nederlanders met geweren aan de schouder en banden om de arm. Aan alle krijgsgevangenen was bevolen hun handen op hun hoofd te leggen. Vervolgens stelden zij zich op de Markt in carré-formatie op. Op het stadhuis werd de driekleur gehesen, die er sinds 17 mei 1940 niet meer had gewapperd. Het was alles een onvergetelijk schouwspel.

Daarna wilde ik weer terug - toen bleek het, dat het Hofplein nog niet gezuiverd was. Men hoorde daar nog enige schoten. De bovengenoemde tanks waren via Koudekerke in Middelburg binnengedrongen. Middelburg is dus bevrijd, niet door de Canadezen van de Sloedam, doch door de Engelsen vanuit Vlissingen. Zij verloren daarbij één tank, die op een landmijn liep.

's Avonds kwam het echtpaar Snoep nog even om het geweldige gebeuren te bespreken. Voor het naar bed gaan van Floris hoorden wij mensen op het Molenwater juichen. Daar stond bij de Lutherse kerk een tank; Het was toen al donker, doch de mensen verdrongen zich erom

heen. Ook Floris kan ervan genieten. Deze tank reed vervolgens knerpend en piepend over het Molenwater langs ons huis en stopte voor het huis van de dames Cler en Roorda³, waar hij bleef staan tot de morgen. Wij spraken met een van de manschappen, die uit Plymouth bleek te komen. Er werden aldaar door de Engelsen wachtposten uitgezet, die voortdurend patrouilleerden. De strijd aan de kanaaldijk richting Veere was nog niet voorbij. Men hoort geschut vuren in die richting. Vannacht sliepen de kinderen en Annie nog beneden, doch ik weer boven. Midden in de nacht weerklinkt vrij zwaar schieten midden in het overstroomde gebied.

Bron: De laatste oorlogsmaanden, dagboek van H.W. Fortgens

¹ Boelie en Lies: echtpaar Tieleman. Hij was griffier bij het kantongerecht in Middelburg. Zij was lerares aan het gymnasium. Woonden voor de evacuatie aan de Nadorstweg, evenals de familie Fortgens.

² Juff. Jongepier: bovenbuurvrouw (oorspronkelijk ook woonachtig aan de Nadorstweg)

³ Dames Cler en Roorda: beiden lerares